

Základní škola S V I T Á V K A
příspěvková organizace

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Preventista: Mgr. Hana Kroupová

Realizátor: Základní škola
Komenského 157
Svitávka

Garant: Ředitelství ZŠ Svitávka

Obsah:

- Úvod
- Současný stav problematiky
- Cíl minimálního preventivního programu
- Charakteristika školy, personální zajištění prevence
- Garant programu a koordinace preventivních aktivit ve škole
- Vzdělávání pedagogů
- Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů
- I.stupeň
- II.stupeň
- Řešení přestupků
- Informování žáků a rodičů
- Spolupráce s jinými organizacemi. Kontakty s dalšími organizacemi
- Volnočasové aktivity
- Aktivity zaměřené na rodiče a veřejnost
- Nadstavbové aktivity v rámci školy
- Vyhodnocení MPP
- Plán pro další období
- Program proti šikanování

Úvod

Prevence sociálně patologických jevů na základní škole zahrnuje především předcházení problémům s návykovými látkami, šikanou, výchovou dětí ke zdravému životnímu stylu a kvalitním mezilidským vztahům. Škola také podchycuje a řeší první příznaky patologického chování.

Současný stav problematiky

V současné době se v této oblasti školy řídí dokumentem

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28

Tento dokument

- byl poprvé vydán v říjnu 2010,
- je sice uváděn jako závazný pouze pro školy zřizované MŠMT, ale k využití je doporučen všem školám a vzhledem k závažnosti problematiky je jeho využití sledováno ČŠI,

- zrušil *Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních*, č. j.: 20 006/2007-51 z 16. 10. 2007
- v lednu 2011 byl stažen z webových stránek MŠMT pro nedostatky, které obsahoval,
- po roce práce na úpravách byl v lednu 2012 opět zveřejněn, s obvyklou nectností MŠMT – je označen stejným číslem jednacím a stejným datem, ale text je pozměněn
- počet příloh se o jednu snížil, o přílohu *násilí*, protože to se již na našich školách nevyskytuje,
- pokyn navíc v lednu 2012 změnil terminologii, upustil od původního názvu *Preventivní program* a vrací se k osvědčenému názvu **Minimální preventivní program** (dále jen MPP). Navíc vyžaduje i zpracování dalšího dokumentu školy - **Školní preventivní strategie**, což je jakýsi dlouhodobý plán školy v této oblasti, který je východiskem pro vytváření ročních MPP. Oba materiály jsou předmětem kontroly ČŠI.

Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Ve spolupráci s rodiči budeme usilovat o formování takové osobnosti dítěte, která bude schopna se orientovat v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti—to vše s ohledem na svůj věk.

Dlouhodobé cíle – žáci

- ❖ trvale prohlubovat povědomí žáků o SPJ a o následcích, které mohou mít
- ❖ posilování právního vědomí- kriminalita, předpisy, zákony
- ❖ osvojení si potřebných hygienických návyků a soc. dovedností, zdravý životní styl
- ❖ posilování zdravého sebevědomí, umět se přiměřeně prosadit v kolektivu
- ❖ prohlubovat umění komunikace mezi vrstevníky, dětmi a dospělými
- ❖ agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedii, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- ❖ záškoláctví, vztahy v třídním kolektivu, řešení konfliktů nenásilnou formou
- ❖ závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- ❖ rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů
- ❖ spektrum poruch příjmu potravy
- ❖ negativní působení sekt
- ❖ sexuální rizikové chování

Dlouhodobé cíle – učitelé

- podporovat vzájemnou pozitivní komunikaci směrem ke kolegům a žákům - vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- prohlubování týmové spolupráce
- zlepšit komunikaci mezi rodiči a školou
- zapojit rodiče do dění ve škole

Krátkodobé cíle

- zlepšit práci s třídou, vztahy v třídním kolektivu- třídní učitelé
- spolupráce vyučujících na pomoci problémovým žákům
- zvyšovat vědomí kolektivní soudržnosti třídy – stmelování kolektivu
- rozšířit spolupráci s dalšími organizacemi
- zapojovat žáky do dění ve škole – podněcovat aktivity, které vedou vhodnému využití volného času dětí
- řešit aktuální problémové situace – záškoláctví, kouření, vulgární vyjadřování, šikana
- pořádat pro rodiče a veřejnost Dny otevřených dveří, společné akce
- zařazení třídnických hodin – práce s kolektivem třídy
- besedy s odborníky

Charakteristika školy

Jsme základní škola, která má v každém ročníku jednu třídu. Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Kromě své kmenové třídy má škola tři odborné pracovny, tělocvičnu, dvě oddělení školní družiny. V areálu školy žáci využívají venkovní hřiště s průlezkami a přírodní učebnu. Ke sportování máme k dispozici fotbalové hřiště provozované zřizovatelem školy.

Základním cílem školy je poskytovat vzdělání všem žákům, tj. žákům různých úrovní nadání.

Oblast podpory žákům je rozdělena do tří oblastí:

- péče o žáky se specifickými vzdělávacími potřebami
- péče o žáky se sociokulturním znevýhodněním
- péče o žáky mimořádně nadané

Personální zajištění prevence ve školním roce

Výchovný poradce: Marcela Langrová

Metodik prevence: Hana Kroupová

Speciální pedagog: Regina Müllerová

Výchovný poradce

- evidence dětí s IVP, evidence integrovaných žáků
- pomoc při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- spolupráce s PPP
- spolupráce se školní speciální pedagožkou při práci s integrovanými dětmi a s dětmi s IVP, monitoring žáků
- řešení specifických výchovných problémů, konzultační činnost
- spolupráce s ostatními pedagogy, předávání informací, podnětů aj.

Školní metodik prevence

- výběr programů pro školu zaměřených na specifickou i nespecifickou primární prevenci
- seznámení se s výsledky mapování vztahů v třídních kolektivech
- nabídka programů a přednášek s tematikou primární prevence třídním učitelům a zabezpečení těchto programů
- poskytnutí materiálů s odbornými informacemi o dané problematice všem učitelům
- konzultace a spolupráce s ostatními pedagogy

Speciální pedagog

monitoring žáků se spec. vzdělávacími potřebami
individuální podpora těchto žáků na základě doporučení PPP a třídních učitelů
konzultace a spolupráce s ostatními pedagogy

Garant programu a koordinace preventivních aktivit na škole

Garantem programu je ředitelství školy. Za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídá preventista sociálně patologických jevů jmenovaný ředitelem školy. V rámci své činnosti připravuje za spolupráce ostatních pedagogů Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole. O programu a práci metodika prevence jsou žáci informováni na třídnických hodinách. MPP je k dispozici ve sborovně, ředitelně, u metodika prevence a na webových stránkách. Koordinátor spolupracuje s učiteli, dále s PPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

Informování žáků a rodičů

S Minimálním preventivním programem jsou rodiče seznámeni na třídních schůzkách třídním učitelem, žáci na třídnických hodinách a prostřednictvím školních webových stránek. Rodiče jsou informováni v rámci třídních schůzek, mají možnost konzultace daného problému s třídním učitelem, případně s výchovným poradcem. Další informace budou poskytovány na konzultačních hodinách, kde může být poskytnuta metodická pomoc, případně zprostředkována konzultace s odborníkem či specialistou.

Vzdělávání pedagogů

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností související s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v samostudiu všech učitelů školy, především metodika prevence. V rámci svých možností se pedagogové účastní aktivit zaměřených na prevenci. Bude jim poskytnuta nabídka programů, seminářů a školení zabývajících se touto tematikou, online materiály k samostudiu a náměty, inspirace pro jednotlivá témata prevence.

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

I. stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod např. výklad, předávání informací, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova....

- 1.třída

- osobní bezpečí, chování v dopravě
- základní zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětské kolektivě
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina – bezpečné místo

- 2.třída

lidské tělo zdraví a
jeho ochrana
zacházení s léky
režim dne vztahy
mezi lidmi
chování v krizových situacích

- 3.třída

pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
zdraví a jeho ochrana
lidé kolem nás, multikulturní výchova
využívání volného času
ochrana proti obtěžování cizí osobou

- 4.třída

lidské tělo, odlišnosti mezi pohlavími
životospráva a důsledky nevhodných návyků
využívání volného času
pojmy z oblasti prevence – šikana, násilí, závislosti vztahy
v kolektivu
dopravní výchova
kyberbezpečnost

- 5.třída

domov, rodina, důvěra, vztahy
návykové a léčivé látky
vztahy v kolektivu
komunikace, komunikace
v online prostředí
pojmy z oblasti prevence – negativní vliv kouření a
alkoholu puberta nebezpečí při komunikaci s cizími lidmi

Cíl prevence na prvním stupni

Po pěti letech by děti měly zvládat tyto kompetence

- definovat rodinu jako zámezí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- základní sociální dovednosti
- umět se ochránit před cizími lidmi
- základní hygienické návyky
- organizace volného času
- rozlišit léky a návykové látky
- pojmenovat škodlivost kouření a alkoholu a jiných návykových látek, znát jejich následky užívání
- umět odmítat

II. stupeň

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, aby nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. Prevencí se zabývají vyučující v předmětech občanská výchova, rodinná výchova, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, besedy a přednášky. Žáci osmých a devátých ročníků se zaměřují navíc na svou budoucí profesní orientaci.

- 6.třída

vhodná náplň volného času, zdravý životní styl
ochrana zdraví
rodina a její funkce pro zdravý rozvoj jedince osobní
bezpečí, způsob chování v krizových situacích rizika
zneužívání návykových látek způsoby odmítání
kyberbezpečnost
poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl
centra odborné pomoci

- 7.třída

komunikace mezi lidmi mezilidské
vztahy
péče o zdraví, život s handicapem

sexuální výchova, vztahy mezi chlapci a děvčaty
osobní bezpečí, šikana, sexuální násilí
drogy a jejich dělení, účinky, prevence

- 8.třída

působení drog na oběhový systém, nervový a dýchací
systém tělesné, duševní a sociální změny u závislého
člověka rozvoj sebepoznání a sebepojetí
řešení problémů, chování v krizových situacích,
konflikty agresivita, šikana, různé formy násilí sexuální
výchova, odlišnosti, deviace
drogová závislost, kontaktní centra

- 9.třída

rozvoj osobnosti, sebevědomí,
sebepojetí zdravé sexuální chování
volba životního partnera
sociální výchova, vztah k jiným kulturám,
národnostem
komunikace
právní odpovědnost, trestní normy
nakládání s financemi

Cíl prevence na druhém stupni

Žáci by měli zvládat před opuštěním základní školy tyto kompetence

- pojmenovat základní návykové látky, orientovat se v trestně právní problematice návykových látek, znát jejich účinky na lidský organismus
- zvládají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- znát významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí, vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku a kde je možné komunikovat se specializovanými službami – linky důvěry, krizová centra
- správně se rozhodovat, odmítat
- umět zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- orientovat se v problematice sexuální výchovy
- bránit různým formám násilí, vědět, kde hledat pomoc
- zvládat základní sociální dovednosti
- respektují odlišné názory a zájmy jiných lidí, spory se spolužáky řeší nenásilným způsobem

V rámci prevence se soustředit na začlenění nově příchozích žáků z ciziny do jednotlivých kolektivů tříd.

Důležitá telefonní čísla:

158 - policie ČR

155 - záchranná služba

150 - hasiči

156 - městská policie

112 - tísňové volání

122 - tísňové volání z mobilního telefonu

608 902 410 - modrá linka

**116 111 - bezplatná linka krizové pomoci pro děti a mládež,
pomoc@linkabezpeci.cz**

606 021 021- linka bezpečí- rodičovská linka, linka pro pedagogy

284 016 666 - centrum krizové intervence- anonymní linka důvěry

116 006 - bílý kruh bezpečí

770 177 337 - sdružení Podané ruce

516 454 178 - pedagogicko- psychologická poradna Boskovice

Kontakty s dalšími organizacemi

Oblast školství

	Adresa		
pedagogicko - psychologická poradna	Havlíčková 35/2142, 680 01 Boskovice okres Blansko, Jihomoravský kraj	+420 516 412 415 hlavní telefon +420 516 454 178 další telefon	
metodik prevence	Mgr. Olga Trmačová metodik prevence, speciální pedagog Oblastní pedagogicko- psychologická poradna Vyškov, příspěvková organizace, pracoviště Blansko		

	<p>Nad Čertovkou 17, Blansko, 67801</p> <p>středa - pátek telefon: +420 516 417 431 GSM:+420 605 286 685</p> <p>Email: trmacova@opppvyskov.cz web: www.opppvyskov.cz</p>		
referentka prevence kriminality	<p>Mgr. Tichá Pavla</p> <p>ODBOR ŠKOLSTVÍ Oddělení prevence a volnočasových aktivit</p> <p>Bc. Toningr Konečná Jana</p> <p>ODBOR ŠKOLSTVÍ Oddělení prevence a volnočasových aktivit</p>	<p>54165 8302 TICHA.PAVLA@kr-jihomoravsky.cz</p> <p>54165 8306 toninger.jana@kr-jihomoravsky.cz</p>	
referentka práce s talentovanou mládeží			
ODBOR ŠKOLSTVÍ Oddělení prevence a volnočasových aktivit			

Oblast sociálních věcí

	Adresa		
sociální odbor, kurátoři	<p>René Kvapil –</p> <p>referent kurátor pro děti a mládež 516 488 776 rene.kvapil@boskovice.cz</p> <p>Bc. et Bc. Aura Kučerová –</p> <p>referent kurátor pro děti a mládež 516 488 753</p>		

	aura.kucerova@boskovice.cz		
--	--	--	--

Policie ČR, Městská policie

	Adresa	Telefon	
Policie ČR obvodní oddělení	Obvodní oddělení Boskovice Masarykovo nám. 5 680 01 Boskovice	tel.: 974 631 730 fax:974 631 738 e- mail:bk.oop.boskovice.sekret@pcr.cz	
	Obvodní oddělení Letovice Masarykovo nám. 17 679 61 Letovice	tel.:974 631 770fax:974 631 775 e-mail:bk.oop.letovice.sekret@pcr.cz	
Městský strážník	Lukáš Liška OÚ Hybešova Svitávka	733 745 334	

Řešení přestupků

Školní řád jasně vymezuje a ukládá:

Do školy žák nesmí nosit věci, které by mohly ohrozit zdraví, způsobit úraz nebo ohrožovat mravní výchovu. Porušení tohoto ustanovení bude klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z něho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy – šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru
- v případě dealerství oznámení Policii ČR

Součástí minimálního preventivního programu je Program proti šikanování (viz. příloha)

Konzultační hodiny metodika

podle potřeby na základě domluvy po-pá

e-mail: hana.kroupova@seznam.cz

Spolupráce s jinými organizacemi

Úřad městyse Svitávka
PPP Vyškov pracoviště Boskovice
Městský úřad Boskovice
Policie ČR
Městská policie Boskovice, MP Svitávka
ZUŠ Boskovice, Letovice
Středisko volného času Letovice ELIM
Středisko volného času Boskovice
Pracovníci speciálních krizových a poradenských center
Mateřské centrum FERDA Svitávka
Hokejový klub Boskovice

Metodické pomůcky

Videotéka, knihy – sborovna školy
Nástěnka – I. patro

Nadstavbové aktivity v rámci školy

Přednášky a besedy s odborníky dle nabídky PPP Boskovice, Blansko a další
Beseda s kurátorem p. Kvapilem (pro žáky 8.třídy)
Veselé zoubky, Bezpečný pes, Hasík
Dopravní hřiště (pro žáky 4.třídy)
Beseda s MP
Přednášky na různá témata od PČR- Zebra se za Tebe nerozhledne- pro žáky 1.tř., Děti a jejich vlastní bezpečnost (povídání si s dětmi o bezpečném chování a možných nástrahách ve škole i mimo ni), Šikana, Bezpečné chování na internetu –NETIKETA, kyberšikana..., Kyberkriminalita- kyberšikana a další možné nástrahy v on-line prostředí, Drogová problematika – program "Tvoje cesta načisto"- pro 8. a 9. tř., Trestní odpovědnost- pro 8. a 9.tř., Bezpečný pohyb v silničním provozu...

Cyklus přednášek ACET- ELIM Letovice – občanské sdružení, přednášející pan P. Kotouček (Bolest- nemoc jménem šikana, Kyberšikana aneb predátor na obzoru, Pravá tvář FB, Moderní je nekouřit, Přátelství a láska, Sex, AIDS a vztahy...)

Etické dílny- certifikované programy všeobecné primární prevence

Přednáška MUDr. D. Kupková na téma Dospívání a změny s ním související

Dlouhodobé projekty podporující zdraví

- Ovoce do škol
- Školní mléko
- Zdravé zuby

Volnočasové aktivity

Kroužky pracující na základní škole a v obci či nejbližším okolí - dle aktuální nabídky školy a jednotlivých institucí.

Nabídka školních a mimoškolních aktivit

- sportovní aktivity – účast na sportovních soutěžích
- branné cvičení
- plavecký výcvikový kurz pro žáky 3. a 4. ročníku
- škola bruslení 1.-5. ročníku
- lyžařský výcvikový kurz pro žáky 7. ročníku
- návštěvy divadelních představení, muzeí apod.
- recitační soutěž – 1.a 2. stupeň
- tvořivé dílny pro žáky a jejich rodiče
- soutěže a olympiády v rámci jednotlivých předmětů – práce s nadanými žáky
- tematické exkurze a školní výlety
- sběr starého papíru
- třídění odpadu
- návštěvy Úřadu práce Blansko, Veletrh vzdělávání, exkurze do firem– žáci 8. a 9.třídy
- provoz školní knihovny a čtenářského klubu
- pořádání projektových dnů
- výchovné koncerty
- osvojení pravidel silničního provozu - dopravní hřiště (1. stupeň)
- škola v přírodě, výukové programy Lipka
- Ekotým
- Pěvecký sbor
- 72 hodin- dobrovolnická akce ČRDM
- první pomoc- nácvik

- Den dětí, Den Země, Den s PČR, Kampaň obyčejného hrdinství, Hrdá škola aj.
- aktivity v rámci jednotlivých tříd

Vyhodnocení MPP

Probíhá průběžné vyhodnocení jednotlivých akcí a činností.
Na závěr roku- závěrečná zpráva a hodnocení MPP.

Plán pro další období

Na začátku školního roku probíhá stanovení cílů pro další období a korekce školní preventivní strategie. Reagujeme na hodnocení předcházejícího období a výskyt současných problémů na škole.